

2. Borne Sulinowo – założenie miasta

Niemiecki poligon Gross Born został założony w latach 1933-1938. Wówczas zbudowano koszary, mieszkania dla rodzin oficerów, elewatory zbożowe, magazyny, stajnie i warsztaty. W 1945 r. miasto zajęła Armia Czerwona, która znacznie rozbudowała garnizon na potrzeby zamieszkania tu nawet 25 tys. żołnierzy! Dziś mieszka tu niecałe 5 tys. mieszkańców, a militarna przeszłość miasta stała się dobrze działającym produktem turystycznym i wielką atrakcją miejsca.

- a. w przestrzeni miejskiej wyraźnie wyróżniają się **dwie części** – willowa, gdzie zobaczyć można okazałe wille oficerów, generałów i ich rodzin, oraz blokowiska, które niegdyś zamieszkiwali żołnierze szeregowi;
- b. zwiedzanie miasta ułatwia znakowana **ścieżka edukacyjna** z tablicami informacyjnymi, przy której znajdują się najważniejsze zachowane budynki Bornego Sulinowa – siedziba dowództwa, kantyna, szpital wojskowy, magazyny, osiedle posowieckich bloków mieszkalnych, hala sportowa czy kasyno oraz... kościół;
- c. **militarny klimat** miasta podtrzymują liczne miejsca nawiązujące swoim charakterem do oryginalnego stylu – np. lokale gastronomiczne i noclegowe nawiązują do czasów Związku Radzieckiego czy PRL, w sklepach kupić można oryginalne rosyjskie produkty, w lokalnym muzeum można założyć mundury różnych armii a nawet... przejechać się sprzętem wojskowym;
- d. przy wjeździe do miasta od strony Szczecinka znajduje się **cmentarz** żołnierzy Armii Radzieckiej i ich rodzin; szczególnym zainteresowaniem cieszy się nietypowy pomnik przedstawiający rękę z uniesioną pepeszą;